EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 24.5.2023
COM(2023) 608 final

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Greklands nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Greklands stabilitetsprogram 2023

{SWD(2023) 608 final}

Rekommendation till

RÅDETS REKOMMENDATION

om Greklands nationella reformprogram 2023 med avgivande av rådets yttrande om Greklands stabilitetsprogram 2023

EUROPEISKA UNIONENS RÅD UTFÄRDAR DENNA REKOMMENDATION

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 121.2 och 148.4,

med beaktande av rådets förordning (EG) nr 1466/97 av den 7 juli 1997 om förstärkning av övervakningen av de offentliga finanserna samt övervakningen och samordningen av den ekonomiska politiken[1], särskilt artikel 5.2,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1176/2011 av den 16 november 2011 om förebyggande och korrigering av makroekonomiska obalanser[2], särskilt artikel 6.1,

med beaktande av Europeiska kommissionens rekommendation,

med beaktande av Europaparlamentets resolutioner,

med beaktande av Europeiska rådets slutsatser,

med beaktande av sysselsättningskommitténs yttrande,

med beaktande av ekonomiska och finansiella kommitténs yttrande,

med beaktande av yttrandet från kommittén för socialt skydd,

med beaktande av yttrandet från kommittén för ekonomisk politik, och

av följande skäl:

(1) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241[3], genom vilken faciliteten för återhämtning och resiliens inrättades, trädde i kraft den 19 februari 2021. Faciliteten för återhämtning och resiliens ger ekonomiskt stöd till medlemsstaterna för genomförandet av reformer och investeringar och utgör en finanspolitisk impuls som finansieras av EU. I enlighet med europeiska planeringsterminens prioriteringar bidrar den till den ekonomiska och sociala återhämtningen och till genomförandet av hållbara reformer och investeringar, i synnerhet för att främja den gröna och den digitala omställningen och göra medlemsstaternas ekonomier mer resilienta. Den bidrar också till att stärka de offentliga finanserna och stimulera tillväxt och sysselsättning på medellång och lång sikt, förbättra den territoriella sammanhållningen inom EU och stödja det fortsatta genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Det högsta ekonomiska bidraget per medlemsstat inom ramen för faciliteten för

[1] EGT L 209, 2.8.1997, s. 1.
[2] EUT L 306, 23.11.2011, s. 25.
[3] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/241 av den 12 februari 2021 om inrättande av faciliteten för återhämtning och resiliens (EUT L 57, 18.2.2021, s. 17).

återhämtning och resiliens uppdaterades den 30 juni 2022, i enlighet med artikel 11.2 i förordning (EU) 2021/241.

(2) Den 22 november 2022 antog kommissionen 2023 års årliga översikt över hållbar tillväxt[4], vilket utgjorde starten på 2023 års europeiska planeringstermin. Den 23 mars 2023 godkände Europeiska rådet prioriteringarna i översikten kring de fyra principerna för konkurrenskraftig hållbarhet. Den 22 november 2022 antog kommissionen, på grundval av förordning (EU) nr 1176/2011 även 2023 års rapport om förvarningsmekanismen, enligt vilken Grekland var en av de medlemsstater som kunde påverkas eller riskerade att påverkas av obalanser och skulle bli föremål för en fördjupad granskning. Samma dag antog kommissionen också ett yttrande om 2023 års utkast till budgetplan för Grekland. Kommissionen antog också en rekommendation till rådets rekommendation om den ekonomiska politiken i euroområdet, som rådet antog den 16 maj 2023, liksom förslaget till 2023 års gemensamma sysselsättningsrapport med en analys av genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningspolitiken och principerna i den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som rådet antog den 13 mars 2023.

(3) EU:s ekonomier uppvisar visserligen en anmärkningsvärd resiliens, men den geopolitiska situationen har fortfarande en negativ påverkan. EU står fullt solidariskt med Ukraina och därmed är EU:s ekonomiska och sociala agenda inriktad på att på kort sikt minska de negativa effekterna av energichocker, både för utsatta hushåll och företag, och på att på medellång sikt fortsätta satsningarna på den gröna och den digitala omställningen, stödja en hållbar tillväxt för alla, skydda makroekonomisk stabilitet och öka resiliensen. Den är också starkt inriktad på att öka EU:s konkurrenskraft och produktivitet.

(4) Den 1 februari 2023 lade kommissionen fram meddelandet *En industriplan i den gröna given för nettonollåldern*[5] för att öka konkurrenskraften för EU:s nettonollindustri och stödja en snabb omställning till klimatneutralitet. Planen kompletterar de pågående insatserna inom ramen för den europeiska gröna given och REPowerEU. Den syftar till att skapa bättre förutsättningar för att utöka EU:s tillverkningskapacitet vad gäller den nettonollteknik och de nettonollprodukter som behövs för att EU:s ambitiösa klimatmål ska uppnås, och även att säkerställa tillgång till relevanta kritiska råvaror, bland annat genom att diversifiera anskaffningen, exploatera geologiska resurser på lämpligt sätt i medlemsstaterna och maximera återvinningen av råvaror. Planen bygger på fyra pelare: ett förutsebart och förenklat regelverk, snabbare tillgång till finansiering, ökad kompetens och öppen handel för resilienta leveranskedjor. Den 16 mars 2023 lade kommissionen också fram meddelandet *EU:s konkurrenskraft på lång sikt, efter 2030*[6], som är uppbyggt kring nio ömsesidigt förstärkande faktorer med målet att arbeta för ett tillväxtfrämjande regelverk. I meddelandet fastställs politiska prioriteringar i syfte att aktivt säkerställa strukturella förbättringar, välfokuserade investeringar och regleringsåtgärder för EU:s och dess medlemsstaters konkurrenskraft på lång sikt. Rekommendationerna nedan bidrar till att hantera dessa prioriteringar.

(5) Europeiska planeringsterminen 2023 fortsätter att utvecklas i takt med genomförandet av faciliteten för återhämtning och resiliens. Ett fullständigt genomförande av

4 COM(2022) 780 final.
5 COM(2023) 62 final.
6 COM(2023) 168 final.

återhämtnings- och resiliensplanerna är fortfarande viktigt för att de politiska prioriteringarna inom ramen för den europeiska planeringsterminen ska ge resultat, eftersom planerna behandlar alla eller en betydande del av de relevanta landsspecifika rekommendationer som utfärdats på senare år. De landsspecifika rekommendationerna från 2019, 2020 och 2022 är dessutom lika relevanta för återhämtnings- och resiliensplaner som granskats, uppdaterats eller ändrats i enlighet med artiklarna 14, 18 och 21 i förordning (EU) 2021/241.

(6) REPowerEU-förordningen[7] antogs den 27 februari 2023 och målet är att snabbt fasa ut EU:s beroende av import av ryska fossila bränslen. Detta kommer att bidra till energitrygghet och diversifiering av EU:s energiförsörjning, samtidigt som användningen av förnybar energi, energilagringskapaciteten och energieffektiviteten ökar. Med förordningen får medlemsstaterna möjlighet att lägga till ett nytt REPowerEU-kapitel i sina nationella återhämtnings- och resiliensplaner för att på så sätt finansiera viktiga reformer och investeringar som ska bidra till att målen för REPowerEU uppnås. Dessa kommer också att bidra till att öka konkurrenskraften för EU:s nettonollindustri enligt vad som anges i industriplanen i den gröna given för nettonollåldern, och till att hantera de energirelaterade landsspecifika rekommendationer som utfärdats till medlemsstaterna 2022 och, i förekommande fall, 2023. Med REPowerEU-förordningen införs en ny kategori icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd som görs tillgängligt för medlemsstaterna för att de ska kunna finansiera nya energirelaterade reformer och investeringar inom ramen för sina återhämtnings- och resiliensplaner.

(7) Den 8 mars 2023 antog kommissionen ett meddelande med finanspolitisk vägledning för 2024. Det syftar till att stödja utarbetandet av medlemsstaternas stabilitets- och konvergensprogram och därigenom stärka samordningen av politiken[8]. Kommissionen erinrade om att stabilitets- och tillväxtpaktens allmänna undantagsklausul kommer att avaktiveras i slutet av 2023, och efterlyste en finanspolitik under 2023–2024 som säkerställer en hållbar skuldsättning på medellång sikt och ökar den potentiella tillväxten på ett hållbart sätt. Medlemsstaterna uppmanades att i sina stabilitets- och konvergensprogram för 2023 ange hur deras finanspolitiska planer kommer att säkerställa att referensvärdet för underskottet på 3 % av BNP respekteras liksom en realistisk och kontinuerlig skuldminskning, eller att skulden ligger kvar på försiktiga nivåer på medellång sikt. Kommissionen uppmanade medlemsstaterna att fasa ut de nationella finanspolitiska åtgärder som införts för att skydda hushåll och företag mot energiprischocker, med början med de minst riktade åtgärderna. Kommissionen angav att om det skulle behövas en förlängning av stödåtgärderna på grund av ett förnyat energipristryck bör medlemsstaterna, i högre grad än vad som gjorts tidigare, rikta sådana åtgärder till utsatta hushåll och företag. Kommissionen föreslog att de finanspolitiska rekommendationerna skulle kvantifieras och differentieras och formuleras utifrån primära nettoutgifter så som föreslagits i dess meddelande om riktlinjer för en reform av EU:s ramverk för ekonomisk styrning[9]. Alla medlemsstater rekommenderades att fortsätta att skydda nationellt finansierade investeringar och säkerställa att faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-medel används

[7] Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/435 av den 27 februari 2023 om ändring av förordning (EU) 2021/241 vad gäller REPowerEU-kapitel i planer för återhämtning och resiliens och om ändring av förordningarna (EU) nr 1303/2013, (EU) 2021/1060 och (EU) 2021/1755 samt direktiv 2003/87/EG (EUT L 63, 28.2.2023, s. 1).

[8] COM(2023) 141 final.

[9] COM(2022) 583 final.

på ett ändamålsenligt sätt, särskilt mot bakgrund av målen för den gröna och den digitala omställningen och resiliensen. Kommissionen angav att den kommer att föreslå rådet att inleda underskottsbaserade förfaranden vid alltför stora underskott under våren 2024 på grundval av utfallet för 2023, i enlighet med gällande lagstiftning.

(8) Den 26 april 2023 lade kommissionen fram lagstiftningsförslag för att genomföra en omfattande reform av EU:s regler för ekonomisk styrning. Huvudsyftet med förslagen är att säkerställa en mer hållbar offentlig skuldsättning och att främja en hållbar tillväxt för alla genom reformer och investeringar. Samtidigt som förslagen innebär att medlemsstaterna får mer kontroll över utformningen av sina planer på medellång sikt införs en striktare ordning för efterlevnadskontrollen för att se till att medlemsstaterna verkligen fullgör de åtaganden som de gjort i sina finans- och strukturpolitiska planer på medellång sikt. Målet är att avsluta lagstiftningsarbetet under 2023.

(9) Den 30 april 2021 lämnade Grekland in sin nationella återhämtnings- och resiliensplan till kommissionen i enlighet med artikel 18.1 i förordning (EU) 2021/241. Kommissionen har med stöd av artikel 19 i förordning (EU) 2021/241 bedömt återhämtnings- och resiliensplanens relevans, ändamålsenlighet, effektivitet och enhetlighet i enlighet med bedömningsriktlinjerna i bilaga V till den förordningen. Den 13 juli 2021 antog rådet sitt beslut om godkännande av bedömningen av Greklands återhämtnings- och resiliensplan[10]. Delutbetalningarna ska verkställas på villkor att kommissionen fattar ett beslut i enlighet med artikel 24.5 i förordning (EU) 2021/241 om att Grekland på ett tillfredsställande sätt har uppnått de relevanta delmål och mål som angetts i rådets genomförandebeslut. För att delmålen och målen ska anses ha uppnåtts på ett tillfredsställande sätt får delmål och mål som tidigare uppnåtts inte ha upphävts.

(10) Den 2 maj 2023 lämnade Grekland in sitt nationella reformprogram för 2023 och den 29 april 2023 sitt stabilitetsprogram för samma år, i enlighet med artikel 4.1 i förordning (EG) nr 1466/97. De båda programmen har bedömts samtidigt för att deras inbördes kopplingar ska kunna beaktas. I enlighet med artikel 27 i förordning (EU) 2021/241 ska Greklands halvårsvisa rapporter om framstegen avseende målen i återhämtnings- och resiliensplanen också återspeglas i 2023 års nationella reformprogram.

(11) Den 24 maj 2023 offentliggjorde kommissionen 2023 års landsrapport för Grekland[11]. Den innehöll en bedömning av hur väl Grekland hade lyckats med de relevanta landsspecifika rekommendationer som rådet antog mellan 2019 och 2022, och en utvärdering av landets genomförande av återhämtnings- och resiliensplanen. Utifrån denna analys konstaterades i landsrapporten brister i fråga om de utmaningar som inte eller endast delvis hade åtgärdats genom återhämtnings- och resiliensplanen, och även nya och framväxande utmaningar. I landsrapporten behandlades också Greklands framsteg avseende genomförandet av den europeiska pelaren för sociala rättigheter och med att uppnå EU:s överordnade mål för sysselsättning, kompetens och fattigdomsbekämpning, och även framstegen med att uppnå FN:s mål för hållbar utveckling.

---

10 Rådets genomförandebeslut av den 13 juli 2021 om godkännande av bedömningen av Greklands återhämtnings- och resiliensplan (ST 10152/21; ST 10152/21 ADD 1).

11 SWD(2023) 608 final.

(12) Kommissionen har gjort en fördjupad granskning av Grekland enligt artikel 5 i förordning (EU) nr 1176/2011 och offentliggjorde resultatet den 24 maj 2023[12]. Kommissionen drog slutsatsen att Grekland har alltför stora makroekonomiska obalanser. Framför allt har sårbarheter i fråga om den höga offentliga skuldsättningen och de stora nödlidande lånen mot bakgrund av den höga arbetslösheten minskat, men landets utlandsställning har försämrats. Ett stort problem är att underskottet i bytesbalansen ökade markant under 2022, trots att inkomsterna från turismen återhämtade sig. Även om underskottet i bytesbalansen förväntas minska något i år och nästa år kommer det att ligga kvar långt över den nivå som krävs för att säkerställa en varaktig förbättring av den finansiella nettoutlandsställningen. Den offentliga skulden i förhållande till BNP är fortfarande den högsta i EU, men förbättrades markant under 2022, till stor del tack vare en stark nominell tillväxt i BNP, och den förväntas sjunka ytterligare under 2023 och 2024. Andelen nödlidande lån sjönk kraftigt förra året efter omfattande minskningar under tidigare år, men är fortfarande hög och fortsätter att hämma bankernas lönsamhet och utlåningskapacitet, vilket i sin tur inverkar negativt på kapitalfördjupningen och ekonomins produktivitetstillväxt. De politiska åtgärderna har bidragit till att minska obalanserna och genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen är en viktig möjlighet att ta itu med kvarstående strukturella svagheter. Det krävs dock ytterligare insatser, särskilt för att säkerställa att bytesbalansen stadigt förbättras och att de nödlidande lånen minskar ytterligare, bland annat genom att effektivisera skuldindrivningen och förbättra sekundärmarknaden för nödlidande lån.

(13) Enligt uppgifter som validerats av Eurostat[13] minskade Greklands offentliga underskott från 7,1 % av BNP 2021 till 2,3 % 2022, medan den offentliga skulden minskade från 194,6 % av BNP i slutet av 2021 till 171,3 % i slutet av 2022.

(14) Saldot i de offentliga finanserna har påverkats av de finanspolitiska åtgärder som vidtogs för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. Dessa utgiftsökande åtgärder omfattade under 2022 elsubventioner till hushåll och företag samt ökade sociala förmåner till utsatta hushåll. Kostnaderna för dessa åtgärder uppvägdes delvis av nya skatter på energiproducenters och energileverantörers oförutsedda vinster, nämligen pristaket för elproducenter och extraavgiften för elproducenter för perioden oktober 2021–juni 2022. Kommissionen uppskattar nettobudgetkostnaden för dessa åtgärder till 2,5 % av BNP 2022. Samtidigt sjönk den uppskattade kostnaden för tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärder till 1,5 % av BNP 2022, från 6,5 % 2021.

(15) Den 18 juni 2021 rekommenderade rådet Grekland[14] att under 2022 utnyttja faciliteten för återhämtning och resiliens för att finansiera ytterligare investeringar som kan stötta återhämtningen, men samtidigt bedriva en försiktig finanspolitik. Dessutom bör Grekland upprätthålla sina nationellt finansierade investeringar.

(16) I enlighet med kommissionens beräkningar var den finanspolitiska inriktningen[15] under 2022 stödjande, –1,0 % av BNP. I enlighet med rådets rekommendation fortsatte

---

12 SWD(2023) 631 final.

13 Eurostat-Euro Indicators, 47/2023, 21.4.2023.

14 Rådets rekommendation av den 18 juni 2021 med avgivande av rådets yttrande om Greklands stabilitetsprogram 2021, EUT C 304, 29.7.2021, s. 33.

15 Den finanspolitiska inriktningen mäts som förändringen i primära utgifter (exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan) och exklusive covid-19-relaterade tillfälliga krisåtgärder, men inbegripet utgifter som finansieras med icke återbetalningspliktigt stöd (bidrag) från faciliteten för återhämtning

Grekland att stödja återhämtningen med investeringar som ska finansieras genom faciliteten för återhämtning och resiliens. Utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder uppgick till 2,1 % av BNP 2022 (2,6 % av BNP 2021). Minskningen av de utgifter som finansierades med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder under 2022 berodde på att den föregående programperioden fasades ut samtidigt som investeringsutgifterna under den nya programperioden ännu inte hade tagit fart. Nationellt finansierade investeringar gav ett expansivt bidrag på 0,6 procentenheter till den finanspolitiska inriktningen[16]. Därför upprätthöll Grekland de nationellt finansierade investeringarna, i enlighet med rådets rekommendation. Samtidigt gav ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan) ett expansivt bidrag på 0,6 procentenheter till den finanspolitiska inriktningen. I detta betydande expansiva bidrag ingick de extra effekterna av de finanspolitiska åtgärderna för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna (en ytterligare nettobudgetkostnad på 2 % av BNP). Grekland hade därför i tillräcklig utsträckning begränsat ökningen av nationellt finansierade löpande utgifter.

(17) Det makroekonomiska scenario som ligger till grund för budgetprognoserna i stabilitetsprogrammet är realistiskt för 2023 och därefter optimistiskt. Regeringen beräknar att BNP i fasta priser kommer att öka med 2,3 % 2023 och med 3 % 2024. Som jämförelse visar kommissionens vårprognos 2023 en högre real BNP-tillväxt på 2,4 % 2023 och en lägre real BNP-tillväxt på 1,9 % 2024, främst på grund av skillnader i antagandena om investeringsaktivitet och bidrag från den externa sektorn. I stabilitetsprogrammet för 2023 förutses högre bidrag från fasta bruttoinvesteringar, särskilt under 2024, och kommissionen räknar med att varuimporten kommer att förbli högre än i myndigheternas prognoser.

(18) I sitt stabilitetsprogram 2023 räknar regeringen med att den offentliga underskottskvoten kommer att minska till 1,8 % av BNP under 2023. Minskningen under 2023 återspeglar främst utfasningen av pandemirelaterade finanspolitiska åtgärder och minskningen av kostnaderna för de energirelaterade åtgärderna samt de ökande intäkterna till följd av den ekonomiska tillväxten. Enligt programmet förväntas den offentliga skuldkvoten att sjunka från 171,3 % i slutet av 2022 till 162,6 % i slutet av 2023. I kommissionens vårprognos 2023 förutses ett offentligt underskott på 1,3 % av BNP 2023. Detta är lägre än prognosen för underskottet i stabilitetsprogrammet, främst på grund av en mer gynnsam utveckling av skattebaserna till följd av de makroekonomiska antagandena, inbegripet tillväxtens sammansättning och lägre utgifter i den sociala budgeten i linje med det systematiska underutnyttjande som observerats under de senaste åren. Enligt kommissionens vårprognos 2023 väntas en lägre offentlig skuldkvot, 160,2 % i slutet av 2023. Skillnaden beror främst på den högre nominella tillväxten i BNP och i mindre utsträckning på det lägre offentliga underskottet enligt kommissionens prognos.

(19) Saldot i de offentliga finanserna 2023 förväntas fortsatt påverkas av de finanspolitiska åtgärder som antogs för att mildra de ekonomiska och sociala effekterna av de stigande energipriserna. Detta är åtgärder som förlängs från 2022 (särskilt elsubventionerna till hushåll och företag). Kostnaderna för dessa åtgärder fortsätter att delvis uppvägas av

---

och resiliens och andra EU-fonder, i förhållande till den potentiella tillväxten på medellång sikt. Mer information finns i ruta 1 i de statistiska tabellerna över offentliga finanser.

16 Övriga nationellt finansierade kapitalutgifter gav ett neutralt bidrag på 0,0 procentenheter av BNP.

skatter på energileverantörers oförutsedda vinster, nämligen pristaket för elproducenter och solidaritetsbidraget från raffinaderier. Med hänsyn till dessa inkomster beräknas nettobudgetkostnaden för stödåtgärderna i kommissionens vårprognos 2023 uppgå till 0,2 % av BNP 2023[17]. Merparten av åtgärderna 2023 verkar inte fokuseras på de mest utsatta hushållen eller företagen och bevarar inte fullt ut prissignalen för att minska efterfrågan på energi och öka energieffektiviteten. Till följd av detta beräknas i kommissionens vårprognos 2023 det belopp för riktade stödåtgärder som ska beaktas i bedömningen av efterlevnaden av rekommendationen för 2023 till 0,1 % av BNP 2023 (jämfört med 0,5 % av BNP 2022). Slutligen förväntas saldot i de offentliga finanserna 2023 att gynnas av utfasningen av de tillfälliga covid-19-relaterade krisåtgärderna på 1,5 % av BNP.

(20) Den 12 juli 2022 rekommenderade rådet[18] att Grekland skulle säkerställa en försiktig finanspolitik under 2023, särskilt genom att begränsa ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter till en nivå som ligger under den potentiella produktionstillväxten på medellång sikt[19], med beaktande av ett fortsatt tillfälligt och riktat stöd till de hushåll och företag som drabbas hårdast av de höjda energipriserna och till människor som flyr från Ukraina. Samtidigt bör Grekland vara redo att anpassa de löpande utgifterna efter den föränderliga situationen. Grekland rekommenderades även att öka de offentliga investeringarna för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet med beaktande av REPowerEU-initiativet, inbegripet med hjälp av faciliteten för återhämtning och resiliens och andra unionsmedel.

(21) I sin vårprognos 2023 förväntar sig kommissionen en i stort sett neutral inriktning på finanspolitiken (–0,2 % av BNP) under 2023, i en miljö med hög inflation. Detta följer på en expansiv inriktning på finanspolitiken 2022 (–1,0 % av BNP). Ökningen i nationellt finansierade primära löpande utgifter (ej inräknat diskretionära åtgärder på inkomstsidan) under 2023 beräknas ge ett kontraktivt bidrag på 0,3 % av BNP till den finanspolitiska inriktningen. Därmed är den förväntade ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter i överensstämmelse med rådets rekommendation. Det förväntade kontraktiva bidraget från nationellt finansierade primära löpande utgifter beror i huvudsak på de minskade kostnaderna för (riktade och oriktade) stödåtgärder för hushåll och företag till följd av de höjda energipriserna (med 2,3 % av BNP). Ökningen av de sociala utgifterna är den främsta drivkraften bakom ökningen av nationellt finansierade primära löpande utgifter (exklusive nya åtgärder på inkomstsidan). Utgifter som finansieras med bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder uppgick till 2,5 % av BNP 2023, medan nationellt finansierade investeringar gav ett neutralt bidrag till den finanspolitiska inriktningen på 0,0 procentenheter[20]. Grekland planerar därför att finansiera ytterligare investeringar genom faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder, och de nationellt finansierade investeringarna förväntas upprätthållas. Grekland planerar att finansiera offentliga investeringar för den gröna och den digitala omställningen och för energitrygghet, såsom installation av 8 000 allmänt tillgängliga

[17] Siffran motsvarar de årliga budgetkostnaderna för de åtgärderna, inbegripet löpande inkomster och utgifter liksom i förekommande fall åtgärder avseende kapitalutgifter.

[18] Rådets rekommendation av den 12 juli 2022 om Greklands nationella reformprogram 2022 med avgivande av rådets yttrande om Greklands stabilitetsprogram 2022, EUT C 334, 1.9.2022, s. 60.

[19] Enligt kommissionens vårprognos 2023 beräknas Sveriges potentiella produktionstillväxt på medellång sikt (10-årigt genomsnitt) uppgå till 4,8 % i nominella termer.

[20] Andra nationellt finansierade kapitalutgifter förväntas ge ett expansivt bidrag på 0,1 procentenhet av BNP.

laddningspunkter för elfordon i viktiga stads- och förortsområden, digitalisering av offentlig förvaltning och bättre elsammanlänkning på öar.

(22) I stabilitetsprogrammet förväntas underskottet i de offentliga finanserna minska till 0,8 % av BNP 2024. Minskningen under 2024 beror främst på utfasningen av de återstående energiåtgärderna och andra åtgärder och ökningen av intäkterna till följd av den stabila ekonomiska tillväxten. I programmet förväntas den offentliga skulden i förhållande till BNP minska till 150,8 % i slutet av 2024. Baserat på de politiska åtgärder som är kända vid stoppdatumet för prognosen förutses i kommissionens vårprognos 2023 ett offentligt underskott på 0,6 % av BNP 2024. Detta är lägre än det beräknade underskottet i programmet, främst på grund av antagandena om genomförandet av den sociala budgeten, framför allt de lägre utgifterna för sociala förmåner och pensioner. Enligt kommissionens vårprognos 2023 väntas en högre offentlig skuldkvot, 154,5 % i slutet av 2024.

(23) I stabilitetsprogrammet förutses en utfasning av samtliga energistödåtgärder under 2024. Kommissionen räknar också med en fullständig utfasning av energistödåtgärderna under 2024. Detta bygger på antagandet att inga nya energiprishöjningar kommer att ske.

(24) I rådets förordning (EG) nr 1466/97 efterlyses en årlig förbättring av det strukturella budgetsaldot för att uppnå det medelfristiga målet med 0,5 % av BNP som riktmärke[21]. Med hänsyn till hållbarheten i de offentliga finanserna[22] skulle det vara lämpligt att förbättra det strukturella saldot med minst 0,3 % av BNP för 2024. För att säkerställa en sådan förbättring bör ökningen av nationellt finansierade primära utgifter[23] under 2024 inte överstiga 2,6 %, vilket återspeglas i denna rekommendation. Detta kommer också att bidra till att stärka utlandsställningen. Samtidigt bör de återstående energistödåtgärderna (som för närvarande uppskattas av kommissionen till 0,2 % av BNP 2023) fasas ut, beroende på utvecklingen på energimarknaden och med början från de minst riktade åtgärderna, och de relaterade besparingarna bör användas för att minska det offentliga underskottet.

(25) Om politiken förblir oförändrad beräknas enligt kommissionens vårprognos 2023 de nationellt finansierade primära nettoutgifterna öka med 0,7% under 2024, vilket är lägre än den rekommenderade tillväxttakten. Den anpassning som förutses i kommissionens prognos är större än besparingarna från den fullständiga utfasningen av energistödåtgärderna.

(26) Enligt programmet förväntas den offentliga sektorns investeringar öka från 4,8 % av BNP 2023 till 5,4 % av BNP 2024. De ökade investeringarna återspeglar en viss minskning av nationellt finansierade investeringar och en ökning av EU-finansierade investeringar, nämligen genom faciliteten för återhämtning och resiliens. I programmet hänvisas till reformer och investeringar som förväntas bidra till finanspolitisk

---

21 Jfr artikel 5 i rådets förordning (EG) nr 1466/97, som också kräver en anpassning på mer än 0,5 % av BNP för medlemsstater som har en skuldnivå som överstiger 60 % av BNP, eller som står inför mer uttalade risker för skuldhållbarheten.

22 Kommissionen uppskattade att Grekland inte skulle behöva öka det strukturella primärsaldot som andel av BNP för att uppnå en rimlig skuldminskning på medellång sikt. Denna uppskattning byggde på kommissionens höstprognos 2022. Utgångspunkten för denna uppskattning var det beräknade offentliga underskottet och den offentliga skulden för 2024, som utgick från antagandet att energistödsåtgärderna skulle dras tillbaka 2024.

23 Primära nettoutgifter definieras som nationellt finansierade utgifter exklusive diskretionära åtgärder på inkomstsidan och exklusive ränteutgifter och utgifter för konjunkturarbetslöshet.

hållbarhet och till hållbar tillväxt för alla. Hit hör investeringar med högt mervärde och strukturreformer för den gröna omställningen, den digitala omställningen och energiomställningen, som också ingår i återhämtnings- och resiliensplanen.

(27) I stabilitetsprogrammet beskrivs en finanspolitisk utveckling på medellång sikt fram till 2026. Enligt programmet förväntas underskottet i de offentliga finanserna minska till 0,5 % av BNP 2025 och till 0,1 % 2026. Underskottet i de offentliga finanserna förväntas därmed ligga kvar under 3 % av BNP under programperioden. Enligt programmet förväntas den offentliga skuldkvoten att sjunka från 150,8 % i slutet av 2024 till 135,2 % i slutet av 2026.

(28) Genom att bygga vidare på bästa praxis och de reformer som har inletts som en del av återhämtnings- och resiliensplanen skulle ändringar av Greklands skattepolitiska ram kunna hjälpa till att överbrygga investeringsgapet. Mer specifikt skulle införandet av ett system för förhandsbesked i skattefrågor kunna stärka rättssäkerheten för investerare och öka de pågående insatserna för att förenkla skattesystemet. En översyn av skattesystemet skulle också kunna bidra till att bredda skattebasen när det gäller egenföretagare och till att driva på investeringar. Efterlevnaden av skattereglerna skulle kunna förbättras genom att utöka användningen av elektroniska betalningar och utnyttja den information som härrör från elektroniska betalningar i större utsträckning, särskilt med tanke på de senaste uppgifterna om en växande skillnad mellan deklarerade låga inkomster och den till synes snabbt ökande omsättningen bland egenföretagare. Detta kan i synnerhet åstadkommas genom att bättre utnyttja den information som härrör från elektroniska betalningar i fråga om vissa yrken. Den pågående digitala omställningen inom den oberoende myndigheten för offentliga inkomster förväntas bland annat bidra till detta mål. Det är dock mycket viktigt att myndighetens självständighet när det gäller att förvalta och utveckla sin personal- och it-infrastruktur stärks ytterligare med tanke på de utmaningar som skattesystemen världen över står inför.

(29) Grekland har fortsatt att vidta åtgärder för att modernisera sin offentliga förvaltning, men landets övergripande resultat förblir låga. Efter en betydande anpassning efter 2010 har omfattningen av och kostnaderna för den offentliga förvaltningen i stort sett legat i linje med EU-genomsnittet. Greklands lönekostnader förblev stabila under 2022 på 10,8 % av BNP, vilket är något högre än EU-genomsnittet (10,2 % av BNP). Att säkerställa en fortsatt tillämpning av den enhetliga löneskalan, samtidigt som de nuvarande personalnivåerna upprätthålls genom en fortsatt tillämpning av anställningsprincipen ”en in och en ut” när det gäller tillsvidareanställda och av det tak för tillfällig personal som infördes 2022, kommer att vara avgörande för att bevara de framsteg som gjorts. Återhämtnings- och resiliensplanen innehåller åtgärder som syftar till att förbättra effektiviteten inom den offentliga förvaltningen, med särskilt fokus på att förbättra dess digitala tjänster. Samtidigt kvarstår svårigheterna att locka till sig och behålla högkvalificerad personal. Detta skulle kunna åtgärdas på ett strukturellt sätt genom särskilda eller kompletterande löneskalor för specifika funktioner och/eller organ samt ett väldefinierat bidragssystem som införs som en integrerad del av det nya personalförvaltningssystemet, samtidigt som integriteten i den enhetliga löneskalan och de totala lönekostnaderna skyddas.

(30) I enlighet med artikel 19.3 b i förordning (EU) 2021/241 och kriterium 2.2 i bilaga V till samma förordning ska återhämtnings- och resiliensplanen omfatta ett stort antal ömsesidigt förstärkande reformer och investeringar som ska vara genomförda senast 2026. Genomförandet av Greklands återhämtnings- och resiliensplan har hittills kommit en god bit på väg. Framöver kommer det att vara viktigt att fortsätta med det

kontinuerliga genomförandet. Grekland har lämnat in tre betalningsansökningar[24] för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd och två ansökningar om utbetalning av lånestöd, motsvarande 85 delmål och mål i planen. Grekland har hittills fått en total utbetalning på 7 126 miljoner euro[25]. I enlighet med artikel 14.6 i förordning (EU) 2021/241 meddelade Grekland den 29 mars 2023 sin avsikt att begära ytterligare lånestöd på 5 000 miljoner euro inom ramen för faciliteten för återhämtning och resiliens. Grekland har påbörjat genomförandet av sin plan på ett solitt sätt och har inrättat ett förvaltnings- och kontrollsystem för att övervaka och samordna ett snabbt slutförande av reformerna och investeringarna. Framöver kommer det att vara viktigt att fortsätta och förstärka dessa ansträngningar med tanke på det omfattande antal reformer och investeringar som man planerar att genomföra, i synnerhet eftersom slutförandet av ett antal av dessa reformer och investeringar kommer att kräva snabba framsteg med olika förberedande steg, inbegripet förfarandena för offentlig upphandling. Det fortsatta genomförandet av planen är beroende av de utsedda genomförandeorganens administrativa kapacitet och genomförandekapacitet, inbegripet de regionala och lokala förvaltningarna. Ett snabbt införande av det nya REPowerEU-kapitlet i återhämtnings- och resiliensplanen kommer att göra det möjligt att finansiera ytterligare reformer och investeringar till stöd för Greklands strategiska mål på energiområdet och för den gröna omställningen. Ett systematiskt och ändamålsenligt deltagande av lokala och regionala myndigheter, arbetsmarknadens parter och andra relevanta berörda parter är fortsatt viktigt för att genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen ska lyckas, liksom annan ekonomisk politik och sysselsättningspolitik utanför planen, och för att säkerställa att fler känner ett egenansvar för den övergripande politiska agendan.

(31) Kommissionen godkände alla sammanhållningspolitiska programdokument från Grekland 2022. Det är viktigt att gå vidare med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen, inbegripet REPowerEU-kapitlet, om den gröna och den digitala omställningen ska lyckas, den ekonomiska och sociala resiliensen öka och en balanserad territoriell utveckling uppnås i Grekland.

(32) Förutom de ekonomiska och sociala utmaningar som tas upp i återhämtnings- och resiliensplanen står Grekland inför ett antal ytterligare utmaningar med koppling till hälso- och sjukvård och långvarig vård och omsorg, kartläggning av fastighetsbeståndet, energipolitik och den gröna omställningen.

(33) De offentliga hälso- och sjukvårdsutgifterna ligger under EU-genomsnittet, men patientavgifterna i Grekland är de näst högsta i EU som andel av BNP. Hälso- och sjukvårdssystemet är fortfarande sjukhuscentrerat, vilket innebär att utgifterna för kurativ vård inriktas på sjukhusinläggning. Grekland ligger också först bland medlemsstaterna när det gäller de offentliga utgifterna för läkemedel som andel av BNP. De offentliga utgifterna för långvarig vård och omsorg och förebyggande hälsovård ligger betydligt under EU-genomsnittet, och det finns ingen övergripande nationell strategi för långvarig vård och omsorg. För att komma till rätta med detta håller Grekland på att införa ett nyligen antaget primärvårdssystem för att minska

[24] Grekland lämnade in sin tredje ansökan om utbetalning av bidrag den 16 maj 2023 och kommissionens bedömning pågår.

[25] När det gäller bidrag uppgår de utbetalade beloppen för icke återbetalningspliktigt ekonomiskt stöd (exklusive förfinansiering) till 3 436 miljoner euro och de utbetalade beloppen för lånestöd (exklusive förfinansiering) till 3 690 miljoner euro.

beroendet av sjukhusvård och effektivisera tillgången till hälso- och sjukvårdsvaror och hälso- och sjukvårdstjänster. Bristen på husläkare hindrar ett fullständigt genomförande av primärvårdsreformen. Antalet husläkare räcker inte för att omfatta hela befolkningen. Tillräcklig omfattning kommer att krävas för att fullt ut införa ett effektivt och omfattande grindvaktsbaserat system, som ska börja gälla från och med den 1 september 2023. Kraftigare incitament att öka antalet husläkare för att hela befolkningen ska omfattas och registreras kommer därför att vara avgörande för att säkerställa att befolkningen har tillräcklig och lika tillgång till hälso- och sjukvård.

(34) Färdigställandet av det nationella fastighetsregistret är ett sedan lång tid pågående projekt och kommer att bidra till att förbättra Greklands företagsklimat ytterligare. I slutet av maj 2023 hade 71 % av kartläggningen av fastighetsbeståndet slutförts, och ytterligare 25 % av äganderättigheterna hade samlats in och håller för närvarande på att behandlas. Behandlingen av de insamlade rättigheterna förväntas vara slutförd i slutet av 2023, vilket innebär att fastighetsregistret kommer att vara färdigställt i slutet av året. I samband med övergången till det nya grekiska fastighetsregistret har 12 fastighetsregisterkontor och 49 filialer öppnats och startat sin verksamhet. Det grekiska fastighetsregistret planerar att till fullo digitalisera tjänsterna till medborgarna och faciliteten för återhämtning och resiliens ger stöd till digitaliseringen av alla registreringar och handlingar om äganderättigheter som för närvarande är i pappersform.

(35) Trots de ansträngningar som Grekland gjort, även i samband med energikrisen, är Grekland fortfarande starkt beroende av fossila bränslen, och olja och gas utgjorde 52 % respektive 24 % av energimixen 2021. För att påskynda utfasningen av fossila bränslen skulle ett antal åtgärder kunna vidtas som bygger vidare på och går utöver de investeringar och reformer som ingår i Greklands återhämtnings- och resiliensplan. Grekland skulle kunna påskynda utbyggnaden av förnybar energi genom att inrätta och komplettera de rättsliga ramarna för att främja utvecklingen av infrastruktur för förnybar vätgas och havsbaserad vindkraft. Det krävs ytterligare insatser för att påskynda utarbetandet av lagstiftning och regelverk för biometan och omvandla potentialen för hållbar biometan till faktisk produktionskapacitet för att på så sätt kompensera för importen av naturgas.

(36) I takt med att fler förnybara energikällor integreras kommer ytterligare investeringar för att utöka lagrings- och nätkapaciteten att bli avgörande för att säkerställa balansen i elnätet. Gemensamma ersättningssystem och främjande av system i konsumentledet skulle kunna vara viktiga verktyg för att driva på en snabb och hållbar utbyggnad av lagringskapaciteten. För att inte behöva minska användningen av förnybara energikällor skulle fler elsammanlänkningar med närliggande länder kunna utvecklas. När det gäller den fortsatta utbyggnaden av förnybara energikällor kommer det att vara viktigt att fullt ut tillämpa den nya rättsliga ram som antogs 2022 och som förenklar och påskyndar tillståndsprocessen för projekt för förnybar energi och lagring. Dessutom skulle främjande av egenförbrukningssystem, inbegripet utökat stöd till installation av solcellsanläggningar med batterier, och energisamhällen kunna bidra till att öka den sociala acceptansen för utbyggnaden av förnybar energi.

(37) Grekland skulle också kunna utvidga och höja ambitionsnivån för de befintliga energibesparingsåtgärderna och minska den höga energifattigdomen. Greklands förbrukning av naturgas minskade med 22 % mellan augusti 2022 och mars 2023 jämfört med den genomsnittliga gasförbrukningen för samma period under de föregående fem åren, vilket är mer än målet om en minskning med 15 %. Grekland

borde kunna fortsätta satsningarna på att tillfälligt minska efterfrågan på gas fram till den 31 mars 2024[26].

(38) Införandet av nya finansiella instrument såsom energieffektivitetsauktioner skulle kunna inriktas på att befintliga program för renoveringsstöd ska omfatta energifattiga hushåll på ett effektivare sätt. Greklands andel smarta mätare ligger långt under EU-genomsnittet (3 % jämfört med 54 %, 2021 års uppgifter) och skulle kunna ökas eftersom konsumenterna på så sätt kan delta aktivt på marknaden och stödja efterfrågeflexibilitet. Dessutom finns utrymme för betydande energibesparingar inom särskilda sektorer, som transport- och vattensektorerna, eftersom de fortfarande är starkt beroende av olja.

(39) Brist på arbetskraft och kompetens i sektorer och yrken som är centrala för den gröna omställningen, däribland tillverkning, användning och underhåll av nettonollteknik, skapar flaskhalsar i omställningen till en nettonollekonomi. Utbildningssystem av hög kvalitet som tillgodoser föränderliga arbetsmarknadsbehov, och riktade kompetenshöjnings- och omskolningsåtgärder är viktiga för att minska kompetensbrister och främja inkludering och omfördelning på arbetsmarknaden. För att frigöra outnyttjad arbetskraft måste dessa åtgärder vara tillgängliga, framför allt för enskilda personer och i de sektorer och regioner som påverkas mest av den gröna omställningen. I Grekland är bristen på grön kompetens för närvarande mest utbredd inom byggsektorn, som är mycket relevant för den gröna omställningen, och i fråga om särskilda yrken, däribland rörmokare, rörläggare och elektriker. Slutligen finns det fortfarande utrymme för fortsatta åtgärder för att öka ungas och kvinnors anställbarhet. Genom att öka de offentliga arbetsförmedlingarnas administrativa kapacitet och samtidigt tillämpa den individanpassade strategin för arbetssökande i större utsträckning finns potential att öka sysselsättningen bland dessa grupper och verka för en smidig och rättvis övergång.

(40) Mot bakgrund av kommissionens bedömning har rådet granskat stabilitetsprogrammet för 2023, och dess yttrande[27] återspeglas i rekommendation 1 nedan.

(41) Mot bakgrund av de nära kopplingarna mellan ekonomierna i medlemsstaterna i euroområdet och deras kollektiva bidrag till den ekonomiska och monetära unionens funktion rekommenderade rådet att euroområdets medlemsstater vidtar åtgärder, bland annat genom sina återhämtnings- och resiliensplaner, för att i) bevara en hållbar skuldsättning och undvika att öka aggregerad efterfrågan 2023, bättre rikta de finanspolitiska åtgärder som vidtas för att mildra effekterna av höga energipriser och överväga lämpliga sätt att avveckla stödet i takt med att energipristrycket minskar, ii) upprätthålla en hög nivå på offentliga investeringar och främja privata investeringar för att stödja den gröna och den digitala omställningen, iii) stödja en löneutveckling som mildrar effekten av den minskade köpkraften och samtidigt begränsar andrahandseffekterna på inflationen, och ytterligare förbättra den aktiva arbetsmarknadspolitiken och åtgärda kompetensbristen, iv) förbättra företagsklimatet och säkerställa att energistödet till företag blir kostnadseffektivt, tillfälligt, riktat till bärkraftiga företag och att det upprätthåller incitament för den gröna omställningen, och v) bevara den makroekonomiska stabiliteten och övervaka risker samtidigt som arbetet med att fullborda bankunionen fortsätter. För Grekland bidrar

[26] Rådets förordning (EU) 2022/1369 och rådets förordning (EU) 2023/706.

[27] Enligt artiklarna 5.2 och 9.2 i rådets förordning (EG) nr 1466/97.

rekommendationerna 1, 2, 3 och 4 till genomförandet av den första, andra, tredje, fjärde och femte rekommendationen för euroområdet.

(42) Mot bakgrund av kommissionens fördjupade granskning och denna bedömning har rådet granskat det nationella reformprogrammet för 2023 och stabilitetsprogrammet för 2023. Dess rekommendationer i enlighet med artikel 6 i förordning (EU) nr 1176/2011 återspeglas i rekommendation 1 nedan. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar till att hantera sårbarheter med koppling till den offentliga skulden, utlandsställningen och nödlidande lån. Rekommendation 2 bidrar till att följa rekommendation 1. Den politik som avses i rekommendation 1 bidrar både till att hantera obalanser och till att genomföra rekommendationerna för euroområdet i enlighet med skäl 41.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS Grekland att 2023 och 2024 vidta följande åtgärder:

1. Avveckla de gällande energistödåtgärderna senast till slutet av 2023 och använda de därmed sammanhängande besparingarna för att minska underskottet i de offentliga finanserna. Om nya ökningar av energipriset skulle kräva stödåtgärder, säkerställa att dessa är riktade mot att skydda utsatta hushåll och företag, är skattemässigt hållbara och uppmuntrar till energibesparingar.

   Säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa den nominella ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter under 2024 till högst 2,6 %.

   Bevara nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten för återhämtning och resiliens och andra EU-fonder, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen.

   För perioden efter 2024 fortsätta att genomföra en finanspolitisk strategi på medellång sikt med gradvis och hållbar konsolidering, i kombination med investeringar och reformer som leder till högre hållbar tillväxt för att bevara en sund offentligfinansiell ställning på medellång sikt.

   Med utgångspunkt i de reformer som inletts som en del av återhämtnings- och resiliensplanen skapa ett mer investeringsvänligt skattesystem genom att införa ett system för förhandsbesked i skattefrågor, bredda skattebasen, bland annat genom att se över den nuvarande skattestrukturen för egenföretagare, och stärka efterlevnaden av skattereglerna genom att utöka användningen av elektroniska betalningar. Bevara och öka skatteförvaltningens självständighet genom att utvidga dess mandat att utveckla och förvalta sina informationssystem och personalresurser. Säkra den offentliga förvaltningens effektivitet samt säkerställa att den kan locka till sig rätt kompetens och att den enhetliga löneskalan följs. Fortsätta den pågående minskningen av nödlidande lån och ytterligare förbättra funktionen hos sekundärmarknaden för nödlidande lån.

2. Fortsätta med det kontinuerliga genomförandet av återhämtnings- och resiliensplanen och snabbt slutföra REPowerEU-kapitlet i syfte att omgående inleda genomförandet. Säkerställa fortsatt tillräcklig administrativ kapacitet med tanke på planens omfattning. Fortsätta med ett snabbt genomförande av de sammanhållningspolitiska programmen i komplementaritet och synergi med återhämtnings- och resiliensplanen.

3. I syfte att säkerställa tillräcklig och lika tillgång till hälso- och sjukvård, slutföra införandet av primärvårdsramen och anta kraftfullare incitament för att anställa ett tillräckligt antal husläkare så att hela befolkningen omfattas och registreras. Slutföra

reformen av fastighetsregistret genom att färdigställa kartläggningen av fastighetsbeståndet och slutföra inrättandet och driften av det grekiska fastighetsregistret.

4. Minska beroendet av fossila bränslen och ytterligare påskynda diversifieringen av tillförselvägar för energi. Ytterligare öka användningen av förnybar energi genom att komplettera och genomdriva de nya rättsliga ramarna för licensieringsprocessen och för havsbaserade vindkraftsparker, öka elnäts- och lagringskapaciteten, främja decentraliserad produktion av förnybar energi och införa rättsliga ramar för produktion av förnybar vätgas och biometan. Intensifiera genomförandet av åtgärder som bidrar till att öka energieffektiviteten, inbegripet riktade åtgärder för energifattiga hushåll och installation av smarta mätare, och öka de politiska insatserna i syfte att tillhandahålla och förvärva de färdigheter som krävs för den gröna omställningen. Stödja utfasningen av fossila bränslen i transportsektorn, särskilt genom att främja elfordon.

Utfärdad i Bryssel den

På rådets vägnar
Ordförande